ZÁPISNICA Z X. RIADNEHO ZASADNUTIA MONITOROVACIEHO VÝBORU

pre Program rozvoja vidieka SR 2014-2022

28. jún 2023

Miesto konania: Slovenská inovačná a energetická agentúra, Bajkalská 27, BA

Prítomní: podľa prezenčnej listiny

Program: v zmysle pozvánky

1. **Otvorenie zasadnutia MV a schvaľovanie programu X. riadneho zasadnutia MV**

p. **Mihaľová**, predsedníčka Monitorovacieho výboru, privítala prítomných zástupcov monitorovacieho výboru (ďalej len MV), overila uznášaniaschopnosť MV, stručne prítomných oboznámila s programom zasadnutia. Keďže nebol podaný žiadny doplňujúci návrh ani návrh na zmenu programu zasadnutia, zasadnutie MV bolo zahájené a postupovalo v zmysle schváleného programu.

2. **Výročná správa o vykonávaní Programu rozvoja vidieka SR 2014 - 2022 za rok 2022**

p. **Pihulič** oboznámil prítomných s obsahom Výročnej správy o vykonávaní programu rozvoja vidieka SR 2014-2022 za rok 2022. V prezentácií o.i spomenul stav jednotlivých fokusových oblastí, zmeny v alokáciách, čerpanie finančných prostriedkov v rámci jednotlivých podopatrení, a stav kontrahovania finančných prostriedkov. Informácie sú obsiahnuté v prezentácii, ktorá tvorí prílohu č. 3.

p. **Mihaľová** následne konštatovala, že Výročná správa za rok 2022 bola konzultovaná so zástupcami MV prostredníctvom 58. písomnej procedúry. K návrhu správy neboli zo strany členov MV v rámci pripomienkového obdobia doručené žiadne zásadné pripomienky. Informácia o schválení monitorovacej správy aj s vyjadreniami k predloženým pripomienkam a komentárom bude zasielaná zástupcom monitorovacieho výboru bezprostredne po zasadnutí výboru a samotná výročná správa bude taktiež zasielaná na EK prostredníctvom SFC v termíne do 30.6.2023. Zároveň konštatovala, že hoci je zatiaľ čerpanie na nízkej úrovni je vysoký predpoklad akcelerácie čerpania v najbližšom období. Následne otvorila diskusiu k prezentovanému bodu:

- p. **Ovseník**, zástupca Únie regionálnych združení vlastníkov neštátnych lesov Slovenska upozornil na nepriaznivý stav vidieka a príliš ťažkopádne a dlhotrvajúce procesy súvisiace s odškodňovaním subjektov v nadväznosti na udalosti spojené, či už úhynom hospodárskych zvierat súvisiaci s útokmi divých šeliem. Zároveň poukázal na skutočnosť, kedy v niektorých prípadoch jednotlivé kritériá v rámci výziev vylučovali účasť ďalších subjektov.

- **p. Sučanský**, zástupca Združenia mladých farmárov, sa kriticky vyjadril k údajnej korupcii na PPA v súčasnosti, avšak tieto tvrdenia fakticky nepodložil. Vyjadril nespokojnosť s úrovňou čerpania projektových podpôr a so skutočnosťou, kedy ŽoNFP s počtom bodov napr. 93 v rámci hodnotenia nie sú schvaľované. Zároveň sa vyjadril aj v výzve 4.1., kde sa podľa neho výzvy vyhlasujú spôsobom Ad. Hoc, a teda farmári sa vopred nevedia na výzvu pripraviť,

nakoľko nevedia, čo sa bude podporovať napr. či zemiaky, alebo kapusta. Výhrady uviedol aj k podopatreniu 6.1, v rámci ktorého sú podľa neho nesprávne nastavené kritériá, ktoré spôsobili slabé zapojenie sa subjektov do výzvy. Kritizoval taktiež vysokú výšku podpory, ktorá deformuje trh.

- p. **Patašiová**, zástupkyňa Agrárnej komory Slovenska, v reakcií na predrečníkov uviedla, že výberové kritériá sú vždy predkladané na pripomienkovanie tak verejnosti ako aj zástupcom MV a až následne sú uplatnené v konkrétnej výzve. Ak boli pochybnosti, mali možnosť všetci sa ku kritériám včas a riadne vyjadriť prostredníctvom uplatnenia si svojich stanovísk.

- p**. Gajdoš**, zástupca Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory, v diskusií taktiež vyzval p. Sučanského, aby v prípade ak má konkrétnu vedomosť a konkrétne dôkazy o akejkoľvek nezákonnej aktivite na PPA, nech záležitosť oznámi orgánom činným v trestom konaní. V opačnom prípade nech sa zdrží šírenia takýchto neoverených informácií a nech popisuje okolnosti pravdivo a zbytočne nezavádza verejnosť. MV taktiež nie je podľa neho vhodnou pôdou na šírenie podobných neoverených a ničím nepodložených informácií.

- p**. Šimko**, zástupca Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky pripomenul, že SR je viazaná usmerneniami EÚ, ktoré transponujeme do Slovenskej legislatívy. Zdroje EÚ sú obmedzené a nemali by sme sa spoliehať len na tieto zdroje, ale mali by sa hľadať aj iné zdroje a zároveň musíme zdroje aj vytvárať. Vo vzťahu k výške podpory je tendencia k znižovaniu intenzity podpory a vo všeobecnosti sa v budúcom programovom období k tomu určite bude pristupovať. Zároveň taktiež reagoval na p. Sučanského, vyzval ho, aby v prípade relevantnosti jeho tvrdení o nelegálnych aktivitách a podvodoch na PPA kontaktoval orgány činné trestnom konaní.

- p. **Mihaľová** reagovala na diskutujúcich.

K diskusnému príspevku p. Ovseníka uviedla, aby presne zadefinoval, ktoré konkrétne kritériá majú spôsobovať vylučovanie niektorých subjektov resp. účasť subjektov vo výzvach, aby sa mohlo pristúpiť k náprave uvedeného stavu. Po obdržaní konkrétnych detailných údajov bude možné uvedené informácie posúdiť a prípadné nedokonalosti nastavenia kritérií upraviť. O predmetnom budú následne informovaní všetci členovia MV.

K diskusnému príspevku p. Sučanského na jeho tvrdenia o údajnej korupcii na PPA reagovala, aby ak má konkrétnu vedomosť a konkrétne dôkazy o nezákonnej aktivite na PPA, nech záležitosť oznámi orgánom činným v trestom konaní. V opačnom prípade nech sa zdrží šírenia takýchto neoverených informácií a nech popisuje okolnosti pravdivo a zbytočne nezavádzal verejnosť.

V nadväznosti na jeho ďalšie tvrdenia uviedla, aby taktiež konkretizoval, ktoré kritériá v rámci podopatrenia 6.1 sú podľa neho nesprávne nastavené a nech zadefinuje konkrétne , aké to spôsobuje problémy v praxi. Taktiež vyzvala p. Sučanského na konkretizáciu problémov v spojitosti s tvrdením o nemožnosti farmárov sa na výzvu pripraviť vopred, nakoľko nevedia čo sa bude v rámci výzvy podporovať. Jedine na základe konkrétnych informácií totiž môže dôjsť k prípadnej úprave nežiadúceho stavu. O predmetnom (ak bude relevantné) budú následne informovaní všetci členovia MV.

Ohľadne výšky podpory pripomenula, že postupujeme v súlade s pravidlami v rámci EÚ. Je však zámerom do budúcnosti upraviť výšku podpory spôsobom, aby bola stanovená priamo na konkrétneho žiadateľa na konkrétny subjekt. Túto otázku bude riešiť aj zavedenie inštitútu tzv. finančných nástrojov, ktoré by mali prispieť k stanovovaniu výšky intenzity podpory priamo na konkrétne subjekty. Na finančné nástroje je alokovaných cca. 300 mil. EUR určených na granty.

Taktiež nesúhlasí s tvrdením vyhlasovania výziev Ad hoc. Vždy je riadne a včas zverejnený harmonogram výziev, z ktorého je zrejmé, na čo sa jednotlivé výzvy zameriavajú. Nie je teda pravdou, že poľnohospodárske subjekty sa nevedia vopred pripraviť.

3. **Aktuálny a výhľadový stav implementácie Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2022**

p. **Csonková**, oboznámila prítomných s aktuálnym stavom implementácie PRV SR 2014 – 2022. Okrem prezentovania aktuálneho stavu kontrahovania, čerpania a plnenia záväzku N+ 3 a záväzkov pre rok 2024, poukázala na novo nastavované procesy na PPA, ktorých cieľom je zabezpečiť overovania hospodárnosti výdavkov, získanie dostatočné uistenie o ich správnosti a umožnenie preplácania v želaných objemoch. Sprísnenie procesov síce spôsobilo určité predĺženie lehôt, ale pokrok je napriek tomu viditeľný a nastáva neustály progres. Zároveň však upozornila, že progres musí nastať aj na strane žiadateľov/prijímateľov a je potrebné, aby konali promptne a v súčinnosti s PPA.

Kľúčovými oblasťami aj pre budúci vývoj v sektore sú oblasti vzdelávania a inovácií, v ktorých Slovensko výrazne zaostáva. S cieľom tieto oblasti naštartovať boli pripravené výzvy - výzva č. 67. a 68, v rámci ktorých sa uplatňuje princíp zjednodušeného vykazovania výdavkov (kombinácia sadzieb a paušálov). Tieto výzvy boli koncipované tak, aby boli adresné, orientovaná na výsledok a na čo najjednoduchšie zúčtovanie výdavkov.

V súvislosti s plánovanými výzvami pripomenula, že harmonogram výziev je zverejnený a pravidelne sa aktualizuje na kvartálne báze. Výzvy sú vyhlasované v súlade s týmto harmonogramom a žiadatelia majú tak dostatok priestoru pripraviť kvalitné projektové žiadosti. Ambíciou je vyhlásiť všetky výzvy z uvedeného harmonogramu, pokiaľ je to možné rozširovať existujúce katalógy technicky (napr. pre výzvu na podporu OZE sa pracuje na rozšírení katalógu o tepelné čerpadá a fotovoltaiku, rovnako tak katalóg pre lesnícku techniku pre výzvu v podopatrení 8.6).

V závere ešte informovala o plánovanej 12. modifikácií programového dokumentu. Modifikácia by sa mala týkať predovšetkým rozšírenia katalógu o investície do OZE (tepelné čerpadlá a fotovoltaika) pre podopatrenie 4.1, zavedie katalógu lesnej techniky pre podopatrenie 8.6, úpravu spôsobu financoania v rámci podopatrenia 19.3 (doplnenie možnosti zálohových platieb) a zavádzanie zjednodušeného vykazovania výdavkov aj pre ďalšie opatrenia (napr. podopatrenie 2.1). Informácie sú obsiahnuté v prezentácii, ktorá tvorí prílohu č. 3.

p. **Csonková** otvorila diskusiu k prezentovanému bodu:

- p. **Ovseník**, zástupca Únie regionálnych združení vlastníkov neštátnych lesov Slovenska položil otázku ohľadne výzvy č. 61 na podopatrenie 8.4. Opýtal sa, aký je súčasný stav alokácie a koľko žiadostí bolo prijatých. Upozornil na skutočnosť, kedy pre sprísnený režim a s tým súvisiacimi dlhšími lehotami v rámci jednotlivých procesov potenciálni žiadatelia nemajú záujem o účasť na jednotlivých výzvach. Položil rečnícku otázku, či zavedenie katalógu a paušálov rieši situáciu v podopatreniach lesného hospodárstva, a to najmä vo výzvach týkajúcich sa obnovy lesa,

nakoľko podľa jeho vyjadrení niektoré subjekty majú aj 3 roky podané projekty a nemajú dodnes žiadnu spätnú väzbu o tom, v akom štádiu sa ich projekt nachádza.

V tejto súvislosti uviedol obavu o výzvu zameranú na opatrenia na obnovu lesa. V rámci tejto výzvy je potrebné v súlade s podmienkami výzvy konať v období do dvoch rokov od konkrétnej udalosti. Vyhodnocovací proces je neprimerane zdĺhavý a z uvedeného dôvodu sa jednotlivé projekty nebude dať realizovať z dôvodu krátkosti času na ich realizáciu. Je nevyhnutné, aby všetky žiadosti, ktoré splnili podmienky boli schválené. Upozornil taktiež na skutočnosť nesúladu výšky alokácií a výšky požadovaných finančných prostriedkov vo viacerých výzvach, v ktorých je alokácia oveľa vyššia ako žiadaná suma.

Prítomných zástupcov MPRV SR a PPA v nadväznosti na danú skutočnosť požiadal, aby v rámci 12. modifikácie PRV boli umožnené presuny nevyužitých finančných prostriedkov z výziev, kde je malý záujem o podávanie žiadostí do výziev, v rámci ktorých je podaných viac projektov a s požadovanou sumou vyššou, ako je výška alokácie. Spomenul najmä výzvu a podopatrenie 8.3 – zdravotný stav lesov, kde by sa dali takto presunuté finančné prostriedky efektívne využiť, najmä na aktivity zadržiavania vody v krajine - v lesoch.

- zástupcovia MPRV SR a PPA v odpovedi na otázku ohľadne výzvy 8.4 uviedli, že v rámci predmetnej výzvy bolo prijatých 76 žiadostí o NFP v požadovanej sume cca 12,5mil. EUR. Alokácia na výzvu je vo výške 40 mil. EUR. Presuny prostriedkov medzi jednotlivými „lesníckymi" opatreniami budú navrhnuté po vyhodnotení jednotlivých žiadostí, sumarizovaní stavu viazaných prostriedkov a v prípade identifikovanej perspektívy adekvátneho využitia finančných prostriedkov v opatreniach s výrazne prevyšujúcim záujmom a potrebou.

4. **Kontrahovanie a čerpanie Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2022**

p. **Humaj**, zástupca PPA, predstavil stav projektových a neprojektových podpôr. Sumarizoval jednotlivé kroky na zabezpečenie efektívneho fungovania, predovšetkým zavedenie elektronického podávania ŽoNFP, elektronizácie procesu obstarávania prostredníctvom systému Josefine, zavedenie automatizovaných procesov kontroly plnenia podmienok poskytnutia príspevku i zavádzania Katalógu a pod. Zdôraznil, že zavedenie katalógu má zmysel nakoľko tak stanovenie ceny, získanie podpory a aj vyplácanie je nielen prehľadnejšie, ale aj efektívnejšie a rýchlejšie. Informácie sú obsiahnuté v prezentácii, ktorá tvorí prílohu č. 3.

p. **Mihaľová** otvorila diskusiu k preberanému bodu.

- **p. Gajdoš,** zástupca Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory vo svojom diskusnom príspevku upozornil na problémy s implementáciou PRV a preto prítomných zástupcov MV a RV SR a PPA vyzval, aby sa k tejto téme uskutočnilo užšie pracovné stretnutie s kompetentnými subjektami a s relevantnými partnermi, na ktorom by sa prerokovala príslušná legislatíva a konkrétne príklady z praxe. Legislatíva je podľa jeho názoru v niektorých prípadoch málo čitateľná a jednotlivé subjekty si ju nevykladajú rovnakým spôsobom, z čoho v praxi pramenia nedorozumenia. Uvedené nejasnosti vo výklade právnych predpisov na základe konkrétnych prípadov z praxe a nastavenie riešení, by malo byť výsledkom

predmetného stretnutia. Okrajovo spomenul aj problém, kedy farmári musia v rámci výsledkov kontrol vracať finančné prostriedky aj za obdobie niekoľkých rokov späť.

p. Patasiová, zástupkyňa Agrárnej komory Slovenska vo svojom príspevku položila otázku, aké percento z priamych platieb je už vyplatené. Upozornila na skutočnosť, kedy pri neprojektových opatreniach niektorým subjektom ešte za minulý rok neboli vyplatené finančné prostriedky. Taktiež sa dotazovala na uplatňovanie katalógu, predovšetkým pri situácií, ak cena stroja je nižšia ako tá, uvedená v katalógu. Dopytovala sa, ktorá zo súm bude preplatená.
Zároveň pripomenula a upozornila zástupcov Riadiacieho orgánu a zástupcov PPA na list, ktorý AKS zaslala ohľadne Výzvy č. 65 – špeciálna rastlinná výroba, v ktorom AKS požaduje, aby sa na predmetnú výzvu presunuli voľné finančné prostriedky pre projekty, ktoré neboli schválené z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov a sú v zásobníku projektov. Bolo by vhodné presunúť finančné prostriedky z aktuálne vyhlásenej výzvy.

- **p. Balková,** zástupkyňa Vidieckej platformy vo svojom príspevku upozornila na potrebu úpravy niektorých termínov v rámci nových opatrení na priame platby v spolupráci s PPA. Spomenula napríklad nevykonateľné termíny pre vykosenie nedopaskov do 15. septembra. Za Vidiecku platformu deklarovala, že so žiadnym protiprávnym konaním na PPA sa nestretli a nezaznamenali ani náznak žiadneho nelegálneho konania za súčasného vedenia PPA.

- **p. Fairbrother,** zástupca EK- DG AGRI upozornil na skutočnosť, že Slovensko zaostáva v čerpaní finančných prostriedkov. Zatiaľ čo priemer EÚ je zhruba na úrovni 77 % , Slovensko je na úrovni niekde okolo 59 %. Existuje teda reálne riziko nerealizovania PRV v plnej miere, t.j. riziko tzv. automatického dekomitmentu (krátenie finančných prostriedkov), nakoľko zostávajúce obdobie na čerpanie sa kráti. Stále je k dispozícií veľká suma finančných prostriedkov, viac než 900 miliónov EUR, ktoré je potrebné vyčerpať za pomerne krátky čas. EK víta pokrok, ktorý Slovensko v poslednom období dosiahlo, je dobré, že sa vyhlasujú nové výzvy, ale EK má stále obavy, či je to postačujúce. Kľúčovým ostáva zrýchlenie všetkých procesov, t.j. od vyhodnocovania projektov, cez kontrahovanie až po spracovanie platieb. EK schválením 11. modifikácie PRV prejavila značnú flexibilitu s cieľom uľahčiť a urýchliť implementáciu programu a je aj naďalej pripravená poskytnúť Slovensku maximálnu pomoc a súčinnosť, aby sa všetky procesy, ako aj čerpanie zrýchlili.

- p. **Mihaľová** reagovala na diskutujúcich.

K diskusnému príspevku p. Gajdoša vyjadrila súhlasné stanovisko k uskutočneniu pracovného stretnutia. Vyzvala zástupcu SPPK, aby obratom zaslali na ministerstvo okruh tém ktoré je potrebné urýchlene riešiť a konkretizáciu problémových ustanovení právnych noriem. Zároveň je potrebné zadefinovať relevantných účastníkov stretnutia. Následne po obdržaní uvedených informácií od SPPK bude možné operatívne zabezpečiť uskutočnenie pracovného stretnutia.

K diskusnému príspevku p. Patasiovej k otázke ohľadne katalógu cien uviedla, že subjektu bude vyplatená suma za cenu, ktorá je uvedená v katalógu za predpokladu splnenia všetkých kritérií a parametrov. Nie je teda podstatné, či bol stroj zakúpený za cenu nižšiu, alebo vyššiu ako je katalógová cena.

Ohľadne listu upozornila a skutočnosť enormného množstva podaných žiadostí v rámci výzvy, ktorých požadovaná suma prevyšuje alokáciu. Aj vzhľadom tomu i ŽONFP dosahujúce v hodnotení napr. 93 bodov nie sú schválené a to z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov. Upozornila taktiež na nemožnosť vykonania realokácií aktuálne. V prípade uvoľnenia zdrojov však do budúcnosti možnosť realokácií nevylučuje.

- **K diskusnému príspevku p. Fairbrothera** uviedla, že si uvedomujeme súčasný stav. Zároveň však verí, že prostredníctvom prijatia nových opatrení dôjde k ďalšej akcelerácií procesov a nakoniec súčasné zaostávanie dobehneme.

5. Prestávka

6. Technická pomoc: informovanie a publicita Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2022

p. **Benková** informovala prítomných o uskutočnených aktivitách, podujatiach a o formách a spôsoboch propagácie. Informácie sú obsiahnuté v prezentácii, ktorá tvorí prílohu č. 3.

7. Národná sieť rozvoja vidieka (Inštitút znalostného pôdohospodárstva a inovácií)

p. **Fiala** vo svojej prezentácií informovala o aktivitách súvisiacich s propagáciou PRV 2014-2022, o zbere dát, o organizovaní vzdelávacích aktivít, ako aj o aktivitách informačných v rámci národnej i nadnárodnej spolupráce. Pozornosť prítomných upriamila aj na plánované aktivity. Informácie sú obsiahnuté v prezentácii, ktorá tvorí prílohu č. 3.

p. **Csonková** doplnila, že cieľom je , aby bola NSRV ako aj IZPI prvým kontaktným bodom pre všetky relevantné subjekty. Ocenila progres v úrovni vzdelávacích aktivít a školení. Apelovala na prítomných, aby aj v rámci svojej pôsobnosti informovali o aktivitách NSRV a IZPI, aby sa podarilo sektor prepojiť. Zároveň využila príležitosť a prítomných pozvala na podujatie Agrokomplex.

8. Prezentácia subjektov podporených z PRV SR 2014-2022

S cieľom priblížiť adresnosť podpory z PRV 2014-2022, pripravil Riadiaci orgán krátke videoprezentácie projektov podporených prostredníctvom PRV 2014 -2022.

Typ opatrenia	Podopatrenie	Zameranie	Podporené subjekty
Projektové opatrenie	Podpora na investície do spracovania/uvádzania na trh a/alebo vývoja poľnohospodárskych výrobkov	cukrárenská výroba	Floril s.r.o (rodinné cukrárstvo v Malinove)
Neprojektové opatrenie	Ekologické poľnohospodárstvo	výroba bio a naturálneho oleja; produkcia bio mlieka; bio rastlinná výroba	Bušlakiol s.r.o

Na záver zasadnutia MV poďakovala p. **Mihaľová** všetkým prítomným za aktívnu účasť, konštruktívnu diskusiu, doterajšiu spoluprácu a 10. zasadnutie MV ukončila.

Prílohy:

1. Pozvánka s programom zasadnutia
2. Prezenčná listina
3. Prezentácia zo zasadnutia MV PRV 2014-2022

Vypracoval:
Ing. Stanislav Doktor .....

Schválili:
Ing. Rudolf Trebatický – podpredseda MV .....

Mgr. Monika Csonková, PhD. – podpredsedníčka MV .....

Mgr. Katarína Mihaľová – predsedníčka MV .....